

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžr/47/2013
Identifikačné číslo spisu:	3009200705
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:3009200705.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu v právnej veci žalobcov: v 5. rade B. R., bytom E., v 6. rade G. R., bytom E., v 7. rade C. G., bytom E., v 8. rade K. L., bytom A., v 9. rade C. L., bytom E., právne zastúpených advokátom JUDr. Pavlom Loduhom, Slovenských partizánov č. 1131/81, Považská Bystrica a účastníkov: C. L., bytom E. a mal. G. L., bytom E., zast. C. L., proti žalovanému: Okresný úrad v Trenčíne (pôvodne Krajský pozemkový úrad v Trenčíne, Nám. Sv. Anny č. 7, Trenčín), za účasti 1/ Slovenského pozemkového fondu Bratislava, Búdkova 36, Bratislava, 2/ Záhradková osada, Na dolinkách 3, Považská Bystrica, 3/ Emil Čížmár, splnomocnený zástupca užívateľov, Družstevná 283/4, Považská Bystrica, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. H/2009/00213-03 zo dňa 19.08.2009, na odvolania žalovaného a žalobcov v 5. až 9. rade proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/83/2009-197 zo dňa 16. októbra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/83/2009-197 zo dňa 16. októbra 2012 m e n í tak, že žalobu z a m i e t a .

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom rozhodnutie žalovaného č. H/2009/00213-03 zo dňa 19.08.2009 u žalobcov 5/, 6/, 7/, 8/, 9/ a účastníkov C. L. a mal. G. L. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predmetom preskúmania je rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie zo dňa 01.06..2009 o schválení vykonania projektu pozemkových úprav na vyporiadanie vlastníctva pozemkov v záhradkovej osade podľa § 16 ods. 1 zákona č. 64/1991 Z.z. Konanie podľa uvedeného zákona je rozdelené na 3 etapy: v prvej boli schválené úvodné podklady, v ďalšej projekt pozemkových úprav a v poslednej etape sa schvaľuje vykonanie projektu pozemkových úprav. Dňom právoplatnosti rozhodnutia o schválení vykonania projektu nadobúdajú užívatelia pozemkov vlastníctvo k nim, pričom zároveň sa určí povinnosť Slovenského pozemkového fondu poskytnúť pôvodným vlastníkom pozemkov náhradu. Náhrada v peniazoch bola určená podľa § 11 zákona a náhradné pozemky boli odsúhlasené, pričom ich

kvalita je vyššia ako u pôvodných pozemkoch; napadnuté rozhodnutie a aj prvostupňové rozhodnutie je v súlade so zákonom č. 64/1991 Z.z. v znení do 01.04.2011. Žalobcovia namietali najmä stanovenú náhradu v peniazoch, ktorá nezodpovedá všeobecnej cene pozemku v čase odňatia vlastníctva a k náhrade poskytnutej vo forme náhradného pozemku namietali výmeru a kvalitu nezodpovedajúcu pôvodným pozemkom. Krajský súd konštatuje, že v čase rozhodovania možno hodnotiť postup správnych orgánov ako zákonný, ale po vydaní rozsudku Európskym súdom pre ľudské práva vo veci sťažnosti 74258/01 v obdobnej veci považoval námietky žalobcov za dôvodné, pričom zohľadnil aj prechodné ustanovenia k právnej úprave účinnej od 01.04.2011 v zmysle § 18b a nasl. zákona č. 64/1997 Z.z., podľa ktorých sa rieši náhrada aj v právoplatne skončených veciach, ak o ňu účastníci požiadajú do 31.12.2011, ak je určenie náhrady výhodnejšie. Podstatným dôvodom zrušenia napadnutého rozhodnutia je závažné procesné pochybenie, ktoré krajský súd videl v tom, že správny orgán prvého stupňa nekonal so žalobcami 5/ až 8/ ako právny nástupcami pôvodného účastníka P. R., ktorý zomrel XX.XX.XXXX, a hoci krajský súd uložil žalovanému doručiť im prvostupňové aj druhostupňové rozhodnutie a títo voči prvostupňovému rozhodnutiu nepodali odvolanie, krajský súd má za to, že do ich práv účastníkov správneho konania bolo zasiahnuté takým závažným spôsobom, že to doručenie správnych rozhodnutí nemôže zhojiť. Platí to aj pre žalobcu 9/, ktorému ako pôvodnému účastníkovi neboli doručené rozhodnutia a pre právnych nástupcov žalobcu 62/ (J. L. a mal. M. L.), ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX. Vo vzťahu k týmto účastníkom preto krajský súd napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil s tým, aby im v ďalšom konaní umožnil využiť práva účastníka konania a vo veci znova rozhodol podľa zákona č. 64/1997 Z.z. v platnom znení.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný včas odvolanie s návrhom, aby odvolací súd podľa ust. §221 ods.1 písm. h) O.s.p. zrušil rozhodnutie súdu I. stupňa a podľa ust. §221 ods. 2 O.s.p. mu vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie a aby žalobcom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Má za to, že v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Popísal priebeh súdneho konania od podania žaloby dňa 09.11.2009 a namietal, že k zrušeniu jeho rozhodnutia došlo z dôvodu podľa § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. (t. j. pre vadu, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia), hoci žalobcovia takýto dôvod v žalobe neuviedli a krajský súd k tejto vade prihliadol z úradnej moci.

Žalobcovia v žalobe namietali, že žalovaný aj prvostupňový správny orgán svojimi rozhodnutiami a postupom neoprávnene zasiahli do ich základných práv, s čím sa žalovaný nestotožňuje, pretože oba správne orgány postupovali v súlade s vtedy právnymi predpismi, čo napokon potvrdzuje aj krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia. Žalobcovia podanou žalobou nenapádali procesnú stránku napadnutého rozhodnutia, len postup podľa zákona č. 64/1997 Z.z. Súd nevyhľadáva za účastníka (žalobcu) konkrétne dôvody nezákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktoré podľa § 249 ods. 2 O.s.p. majú tvoriť obsah žaloby a určovať rozsah preskúmania zákonnosti rozhodnutia súdom, ktorým je podľa § 250h O.s.p. viazaný.

S právoplatnosťou napadnutého rozhodnutia súvisí zápis vlastníckeho práva k pozemkom v zriadenej záhradkovej osade do katastra nehnuteľností v súlade s § 17 ods. 1 zákona, pričom od zápisu bolo vykonaných množstvo zmien a krajský súd sa právnymi následkami spojenými s jeho rozhodnutím nezaoberal. Okrem toho napadnuté rozhodnutie nemožno zrušiť len vo vzťahu k niektorým účastníkom, pretože sa týka celej záhradkovej osady ako celku. K námietke žalobcov, že im nebola poskytnutá primeraná náhrada za ich pozemky, a to v súvislosti s rozsudkom EŠLP vo veci Urbárska obec Trenčianske Biskupice v. Slovenská republika, žalovaný uviedol, že náhrada im bola poskytnutá v súlade s vtedy platnou právnou úpravou. Uvádzaný rozsudok bol zohľadnený v novele zákona č. 64/1997 Z.z. (zákon č. 57/2011 Z.z.) účinný od 01.04.2011 a naň nadväzujúca novely vyhlášky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku v znení neskorších predpisov. Uvedená novela zákona priznáva právo na náhradu podľa aktuálnej úpravy aj tým účastníkom, o ktorých právach bolo rozhodnuté pred účinnosťou zákona č. 57/2011 Z.z., ak o to požiadali na príslušnom obvodnom pozemkovom úrade do 31.12.2011.

Proti rozhodnutiu krajského súdu v časti výroku o trovách konania podali odvolanie žalobcovia v 5. až 9. rade, pretože nesúhlasia s priznaním náhrady trov konania iba vo výške 50%. Nie je pravdou, že nenamietali skutočnosť, že im nebolo doručené prvostupňové ani odvolacie rozhodnutie správnych

orgánov. Na túto vadu poukazovali v odvolaní zo dňa 15.03.2010, preto neobstojí tvrdenie krajského súdu, že dôvody, pre ktoré bolo rozhodnutie žalovaného zrušené, účastníci neuvádzali. Zo strany žalovaného teda nesporne došlo k zásahu do práv žalobcov a najmä porušeniu ustanovenia § 24 správneho poriadku. Konštatovanie súdu, že dôvody, pre ktoré došlo k zrušeniu rozhodnutia neboli uvedené v žalobe, nemôžu byť považované za dôvody osobitného zreteľa a z týchto dôvodov účastníci konania nemôžu byť materiálne postihnutí a to i z toho dôvodu, že žalovaný je orgánom štátnej správy, ktorý by nemal porušovať zákonom stanovené povinnosti. Žiadali preto výrok o trovách konania zmeniť tak, že im bude priznaná ich plná náhrada. Zároveň žiadali priznať aj náhradu trov odvolacieho konania vo vyčíslenej výške 199,90 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov, ktoré boli uplatnené v podanom odvolaní a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a ide o rozhodnutie, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O.s.p.), jednomyselne dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je opodstatnené. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p.

Na základe § 1 písm. e/ zákona č. 345/2012 Z. z. o niektorých opatreniach v miestnej štátnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov boli s účinnosťou od 1. januára 2013 zrušené krajské pozemkové úrady. V zmysle ustanovenia § 4 tohto zákona pôsobnosť krajských pozemkových úradov ustanovená osobitnými predpismi prešla na obvodné pozemkové úrady v sídlach krajov. Právnym nástupcom v tejto veci sa stal Obvodný pozemkový úrad v Trenčíne. Následne s účinnosťou od 1. októbra 2013 boli v zmysle § 8 písm. b) zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov zrušené obvodné pozemkové úrady a podľa § 9 ods. 3 cit. zákona ich pôsobnosť ustanovená osobitnými predpismi prechádza na okresný úrad v sídle kraja. Do postavenia žalovaného tak nastúpil z titulu zákonných zmien Okresný úrad Trenčín. Pod všeobecným označením žalovaný je potom nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán ako aj jeho právnych nástupcov podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozhodnutím zrušil rozhodnutie žalovaného z dôvodu podľa § 250j ods. 2 písm. e) O.s.p., pretože dospel k záveru, že v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Tu predovšetkým odvolací súd súhlasí s námietkou žalovaného, že takýto dôvod v žalobe namietaný nebol (čo nepopierajú ani žalobcovia, keď uviedli, že túto skutočnosť namietali až v odvolaní proti predchádzajúcemu rozhodnutiu krajského súdu). Pritom prípady, v ktorých súd nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, sú taxatívne vymedzené v ustanovení § 250j ods. 3 O.s.p. a daný prípad medzi ne nepatrí. Okrem toho podľa názoru odvolacieho súdu nejde ani o vadu, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Ako uviedol krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, v priebehu súdneho konania bola žalovanému uložená povinnosť doručiť dotknutým účastníkom prvostupňového aj odvolacie rozhodnutie správnych orgánov, pričom sám konštatoval, že títo odvolanie voči prvostupňového rozhodnutiu nepodali. Vychádzajúc z obsahu žaloby dôvodom nespokojnosti žalobcov bola podľa ich názoru neprimeranosť poskytnutej náhrady. K tomuto žalobnému dôvodu krajský súd uviedol, že vychádzajúc z právnej úpravy účinnej v čase vydania preskúmaných rozhodnutí správnych orgánov, tieto boli vydané v súlade so zákonom, preto nemohol dospieť k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby nie sú v súlade so zákonom, ako to predpokladá ustanovenie § 250j ods. 1 O.s.p. Skutočnosť, že následne došlo k zmene právnej úpravy vyvolanej spomínaným rozhodnutím EŠLP nemá vplyv na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia a nemôže byť dôvodom na jeho zrušenie, keď zákonodarca takúto situáciu riešil v prechodnom ustanovení § 18b ods. 1 zákona č. 57/2011 Z.z., ktorým sa s účinnosťou od 1. apríla 2011 mení a dopĺňa zákon č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim v znení neskorších predpisov. Podľa tohto ustanovenia účastník konania, o ktorého právach bolo právoplatne rozhodnuté schválením vykonania projektu pozemkových úprav do 31. marca 2011 má právo na finančnú náhradu za pozemky v peniazoch, a to v sume zodpovedajúcej rozdielu náhrady v peniazoch podľa tohto zákona a náhrady v peniazoch účastníkovi už poskytnutej, ak o poskytnutie finančnej náhrady požiada do 31. decembra 2011 na obvodnom pozemkovom úrade, ktorý schválil vykonanie projektu pozemkových úprav; inak toto právo zaniká. Odvolací súd považoval za dôvodnú aj námietku žalovaného, že rozhodnutie o vykonaní projektu

pozemkových úprav nemožno zrušiť len vo vzťahu k niektorým účastníkom, pretože sa týka celej záhradkovej osady ako celku.

S poukazom na uvedené najvyšší súd podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/83/2009-197 zo dňa 16. októbra 2012 zmenil tak, že žalobu zamietol. Zamietnutím žaloby sa stalo bezpredmetné odvolanie žalobcov proti rozhodnutiu krajského súdu v časti výroku o trovách konania, pretože ako neúspešným účastníkom im náhrada trov konania nepatrí.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k v spojení s § 246c a § 224 ods. 1 a 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože žalobcovia nemali úspech, žalovaný nemá na ich náhradu zákonný nárok a zúčastneným osobám trovy konania nevznikli, resp. si ich neuplatnili.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.